

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Fiskeri- og kystdepartementet

postmottak@fkf.dep.no

Vår ref: 521.0/øf-2013

Deres ref: (ingen)

Hvalstad, den: 17.04.2013

Høringssvar – forslag til forskrift om løyve til havbruk med laks, aure og regnbogeaure i sjøvann 2013.

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til høringsbrev fra Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) av 4. mars 2013 vedørende «forslag til forskrift om løyve til havbruk med laks, aure og regnbogeaure i sjøvann 2013» og sender med dette vårt høringsinnspill (sendes kun elektronisk)

Generelt

NJFF ser positivt på en teknologiutvikling mot mer miljømessig bærekraftig teknologi mht de utfordringer lakselus og rømt oppdrettsfisk utgjør ovenfor de ville anadrome laksefiskene.

Den nye tildelingen vil ideelt sett medføre at en får 45 (nye tillatelser) + 35 (innløste tillatelser), totalt 80 tillatelser med forbedrede løsninger mht enten lakselus eller rømming.

Den potensielle produksjonsveksten i biomasse vil være på om lag 40 millioner kilo dersom alle tillatelsene realiseres, og avhengig av hvor de 20 som ikke er forbeholdt Finnmark/Troms tildeles.

På mange måter er det både negativt og positivt at en legger den største veksten til Finnmark/Troms. Presumtivt skulle en forvente at en ekstra tillatelse pluss overgang til forbedret teknologi for en eksisterende tillatelse ville gi en reduksjon av miljøbelastningen. Siden en imidlertid stiller som krav at dette kun gjelder en forbedring i forhold til tillatt antall lus pr fisk (fra 0,5 til 0,25) eller en forbedret sikkerhet mht rømming, så gir ikke forslaget grunnlag for å forvente en slik forbedring på bakgrunn av forslaget alene. Det vil til tross for begrensninger i lusebehandlingsfrekvens gå ut i null mht lakselus samt at en i praksis øker spredningspunktene for lakselus. Det kan i seg selv virke i negativ retning. En kan ende opp med et resultat der hovedandelen av de tillatelser som gis har fokusert på kun ett av de momentene de kan velge i (enten rømming eller lakselus). Det kan medføre at en får en viss forbedring på ett av områdene (f.eks. rømming) mens en får en svært dårligere effekt eller endog negativ utvikling mht den andre hovedutfordringen (f.eks. lakselus).

Det kan derfor, etter NJFFs syn, ikke forventes at den foreslåtte produksjonsveksten i form av «grønne konsesjoner» vil medføre noen miljøforbedring i seg selv. I tillegg til å komme på toppen av eksisterende produksjon, er det en svakhet at tillatelsene ikke krever at søkerne kan sannsynliggjøre teknologiske og driftsmessige løsninger reduserer miljøutfordringene mht både lakselus og rømming av laks. NJFF mener derfor at en primært burde funnet en løsning som ga oppdrettsindustrien et incitament til å utvikle denne type løsninger uten at det bidro til

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

en økt produksjon. Først når en finner gode metoder som viser reelle forbedringer på feltet bør en kunne vurdere en økning i produksjonen. P.t. er forslaget nærmest et rent vekstforslag med et noe forfintet navn. Noe som mest sannsynlig følger av at næringen er i ferd med å stange i produksjonstaket.

Sett bort fra NJFFs primærsyn, kan forslaget på sikt bringe frem løsninger som kan smitte over på eksisterende tillatelser, slik at næringen totalt sett får et grønnere skjær mht å takle utfordringen med lakselus og rømminger. Det er derfor positivt at det kommer et incitament som kan fremme nødvendig miljømessig teknologiutvikling i oppdrettsindustrien. Det er også positivt at tiltak som skal få ned luse- og rømmingstallene vektlegges så sterkt i forslaget.

NJFF har ingen grunn til å tro at søkerne ikke vil komme opp med løsninger som vil fungere vesentlig bedre enn eksisterende teknologi og drift. NJFF frykter allikevel at det vil ta svært lang tid før denne teknologien er alminnelig brukt i hele næringen. For å få best mulig effekt mener NJFF at myndighetene burde stille krav om vesentlige forbedringer mht både lakselus og rømming.

Spesifikke kommentarer

Oppdrettsindustrien er allerede før tildelingen av de ”grønne konsesjonene” sikret ny vekst gjennom endringen i akvakulturlovgivingen i 2012/2013. Her åpnes det for at oppdretterne etter søknad kan øke produksjonen betraktelig ved at de kan produsere settefisk opptil 1 kg i landbaserte anlegg. Når mye av veksten hos fisken skjer på land reduseres veksttid i sjøen, og flere produksjonssykluser kan fullføres på kortere tid. Dermed oppnås en mer effektiv utnyttelse av tillatt MTB. I tillegg medfører dette at fisken som står i sjøen gjennomgående er større, og erfaring viser at det er vanskeligere å holde lusetallet nede på større fisk enn på mindre fisk i sjøen.

I § 8 går det fram det at det kan tildeles inntil 10 løyver i Finnmark og 10 løyver i Troms. Dette utgjør Gruppe A i tildelingen. Det er grunn til å bekymre seg over den sterke produksjonsøkningen vi har sett i Finnmark og Troms de siste åra, både ved en sterk økning i kapasitetsutnyttelsen, men også ved at det så sent som i 2011 ble gitt løyve til produksjonsøkning i de samme fylkene. I praksis betyr dette at det har vært et økende press fra oppdrettsindustrien på vill laksefisk i de to fylkene. Dette presset vil bli vesentlig forsterket ved at minimum 20 nye konsesjoner gis til disse fylkene.

Forslaget til ”Grønne konsesjoner” er for svakt med hensyn til lusegrensene! På de 35 tillatelsene som forutsetter at et eksisterende tillatelse blir innløst og gjort om til ”grønt anlegg” (Gruppe A & B), foreslås det sjablongmessig en halvering fra 0,5 hunnlus pr fisk til 0,25. De nye anleggene kommer dermed i tillegg, slik at man får to ”grønne” anlegg med totalt sett samme lusemengde som vi før hadde i ett. Da er en som tidligere nevnt like langt - bortsett fra at lusesmitten spres bedre fra to lokaliteter enn fra en. Kravet bør derfor være et lusenivå på maks 0,1 hunnlus pr. fisk også for gruppene A og B, noe som vil medføre en reel nedgang i produksjonen av luseelarver og smittepresset på vill laksefisk.

Kravene i regjeringens forskriftsforslag (§15) til de ti siste ”ekstra grønne” konsesjonene (Gruppe C), er at anleggene er vesentlig mer rømmingssikkert *eller* gir minst et 80 prosent redusert luseutslipp (fra 0,5 til 0,1 hunnlus pr fisk). Felles for begge tildelingsgruppene er at det er tilstrekkelig at anleggene *enten* blir mer rømmingssikre eller produserer mindre lus. Skal

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

konsesjonene reelt være «ekstra grønne» bør selskapene som får en eller flere av de ekstra grønne konsesjonene pålegges at anleggene skal være *både* ekstra rømmingssikre og ha et nullutslipp av lus.

For industrien vil de strengere lusegrensene ha noen faglige utfordringer; Grenseverdier på 0,25 og 0,1 høres tilforlatelig ut, men allerede i dag er det utfordringer ved at de brukte tellemetodene har store usikkerhetsmoment ved dagens grense på 0,5 hunn lus. Det vil også by på utfordringer at det settes et makstak på tre lusebehandlinger pr produksjonssyklus (ca 1,5 år). Klima- og forurensingsdirektoratet (Klif) foreslår, så vidt NJFF vet, strengere restriksjoner på to av de verste, men også mest effektive lusemidlene - diflubenzuron og teflubenzuron. Kombinasjonen av færre lusebehandlinger og mindre effektive lusemidler kan bli dødelig for villaksen og sjørreten. Hvis hensynet til vill laksefisk er det overordnede, bør makstaket på antall lusebehandlinger pr produksjonssyklus mest sannsynlig tas ut av forskriften. Det positive med et slikt makstak er allikevel at en da vil måtte stille langt strengere krav til at anlegget på ett eller annet vis kan ansees som lukket. Særlig gjelder dette anlegg med 0,1-grensen for lakselus.

I § 18 foreslås det at tillatelsen skal kunne trekkes tilbake dersom innehaveren ikke klarer å oppfylle vilkårene innen rimelig tid. For NJFF er det viktig at grønne konsesjoner kan inndras, uten kompensasjon til eier, dersom forutsetningene knyttet til lakselus eller rømming brytes. Det er også viktig at den grønne konsesjonen ikke skal tillates videresolgt, slik at man risikerer nytt brudd på vilkårene, fulgt av nytt salg osv.

Det bør tas inn i forskriften i § 11 a, § 14 a og § 15 a at all fisk fra de «grønne» anleggene skal merkes med eksterne merker, f.eks fettfinneklipping, slik at man enkelt kan fjerne rømt laks fra gyte plassene i elvene om høsten. I tillegg må fisken merkes med formålstjenlig merke slik at en kan identifisere hvorvidt rømt fisk kommer fra denne type anlegg (eller fra utsetningsmaterialet til disse). Uten dette vil det bli langt mer komplisert å evaluere effekten av endret teknolog/drift.

Ikke engang på de "grønneste" konsesjonene vil FKDs forslag medføre forbedringer for villaksen på begge de avgjørende områdene. Det mest naturlige hadde vært om det var en både/og-løsning for alle kategorier grønne tillatelser. Tatt i betraktning at man ser at dagens teknologi sliter med å løse de miljøproblemene som oppdrettsindustrien allerede skaper i dag burde dette være et selvsagt utgangspunkt. Slik det foreslås i høringsutkastet, er selv de grønneste konsesjonene på langt nær grønne nok. Dersom dette er ment å være den «månelandingen» som skal være grunnlag for å øke produksjonen vesentlig i fremtiden, er dette ikke tilstrekkelig.

Vennlig hilsen
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

/sign/
Siri Parmann
Fagleder

Øyvind Fjeldseth
Fiskekonsulent